

595.706492

E61

Ent.

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

MAANDBLAD UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSE ENTOMOLOGISCHE VERENIGING

Officiële afkorting (World List): Ent. Ber., Amst.

Deel 35

1 maart 1975

No. 3

Adres van de Redactie:

B. J. LEMPKE, Plantage Middenlaan 64, Amsterdam-1004, Nederland

INHOUD: H. K. J. PENNERS en M. DELNOYE, Limburgse Macrolepidoptera in 1972 en 1973 (p. 33). — V. LEFEBER, Interessante vangsten van Hymenoptera-Aculeata in 1973 (p. 36). — C. A. W. JEEKEL, Duizend- en miljoenpoten (Chilopoda en Diplopoda) uit Drenthe en Oost Groningen (p. 39). — MIENTE BOERSMA, *Phylomylacris reischachensis* nov. spec., a new Blattoid from the Heusweiler Schichten (Stephanian B), Saar Basin (p. 43). — Literatuur (p. 42: B. J. LEMPKE, G. KRUSEMAN). — Korte mededelingen (p. 35: Mededelingen van de Bibliotheek; p. 48: Nieuwe aanwinsten voor de Bibliotheek; G. F. WILMINK).

Limburgse Macrolepidoptera in 1972 en 1973

door

H. K. J. PENNERS en M. DELNOYE

Dat er nog steeds onverklaarbare omstandigheden zijn die de vlieggewoonten van nachtvlinders beïnvloeden hebben we ook in deze periode kunnen constateren. Dat sterke wind, lage temperaturen of een stortbui een grote invloed hebben op de aanvlucht bij lichtvangst is bekend en verklaarbaar. Maar dat de aanvluchten heel anders kunnen zijn dan we volgens de weersomstandigheden hadden mogen verwachten, moge blijken uit de twee volgende voorbeelden.

19.VI.1973. Lichtvangst te Herkenbosch van 20.00—01.00 uur. Temperatuur 21—18° C, licht bewolkt, geen maan, windstil. Naast tientallen micro's en een tiental gewone Geometriden verschenen de volgende soorten:

Ochrostigma velitaris Hufn., drie stuks.

Leucodonta bicoloria Den. & Schiff., een tiental.

Harpya bicuspis Borkh., twee stuks.

Drymonia dodonaea Den. & Schiff., een tiental.

Miltochrista miniata Forst., een tiental.

Bena prasinana L., een tiental.

Moma alpium Osb., twee stuks.

Onder deze weersomstandigheden hadden we een veel grotere aanvlucht verwacht.

26.VI.1973. Lichtvangst op dezelfde plaats als boven van 20.00—01.30 uur. Temperatuur 20—18° C, licht bewolkt, zwakke oostenwind. Er was een geweldige aanvlucht, zoals we maar zelden gezien hebben, zoals blijkt uit het volgende lijstje:

Leucodonta bicoloria Den. & Schiff., een 50-tal.

Polia hepatica Cl., vier stuks.

Mythimna turca L., twee stuks.

Bena prasinana L., een 50-tal.

Pseudoips fagana F., één exemplaar.

Geometra papilionaria L., tientallen.

Comibaena pustulata Hufn., tientallen.

Macrothylacia rubi L., vier stuks.
Smerinthus ocellata L., één exemplaar.
Hyloicus pinastri L., vier stuks.
Deilephila elpenor L., twee stuks.
Deilephila porcellus L., één exemplaar.
Stauropus fagi L., twee stuks.
Harpyia bicuspis Bkh., drie stuks.
Harpyia bifida Hb., één exemplaar.
Drymonia dodonaea Den. & Schiff., tientallen.
Ochrostigma velitaris Hufn., twee stuks.
Tethea or Den. & Schiff., f. *albingensis* Warn., vijf stuks.
Tethea fluctuosa Hb., vier stuks.
Miltochrista miniata Forst., tientallen.
Moma alpium Osb., vier stuks.

Ofschoon de weersomstandigheden op beide data nagenoeg gelijk waren, verschenen op 26.VI veel meer soorten en ook grotere aantallen. Op het doek van de een 20-tal meters verder opgestelde blauwlichtlamp verschenen slechts enkele uilesoorten, maar in hoofdzaak spanners en het krioelde erop van de micro's. Het is echt een lamp om soorten van de laatstgenoemde groep te vangen, maar men heeft er nog wel een gewone lamp bij nodig.

Vooraf in 1973 merkten we ook op dat er avonden waren, waarop de vlinders slecht op het doek kwamen, maar in de buurt in het gras of op de vegetatie gingen zitten.

Hieronder volgen de soorten die ons om bepaalde redenen in 1972 en 1973 opvielen. *Anthocharis cardamines* L. Vloog in 1972 veel te Echt, Spaubeek en Sittard en aan de rand van het Vijlenerbos. In 1973 was de vlinder minder gewoon.

Celastrina argiolus L. Verschijnt nog steeds in mijn (P.) tuin.

Apatura iris L. Werd beide jaren in enkele exemplaren waargenomen op de bekende vliegplaatsen. Jammer dat nog steeds met lokaas (Limburgse kaas) op deze mooie en zeldzame soort gevangen wordt.

Araschnia levana L. In 1973 minder waargenomen dan in 1972.

Polygonia c-album L. Verschijnt regelmatig in twee generaties in mijn (P.) tuin te Sittard.

Acherontia atropos L. Obbicht (L.), e.l., een volwassen rups gekregen van de familie Steskens, die 15.IX een prachtige vlinder leverde.

Harpyia bicuspis Bkh. Vlodrop, 28.VI en 4.VII.1972 telkens twee stuks; Herkenbosch, 19.VI.1973 twee stuks, 26.VI drie.

Stauropus fagi L. Herkenbosch, 26.VI.1973 twee stuks.

Hybocampa milhauseri F. Vijlenerbos, 12.V.1972 drie stuks.

Gluphisia crenata Esp. Sittard, 10.VII.1972 tientallen, 19.V.1973 idem.

Ochrostigma velitaris Hufn. Herkenbosch, 19.VI.1973 drie stuks, 27.VI twee.

Leucodonta bicoloria Den. & Schiff. Herkenbosch, 29.VI.1973 een vijftigtal, vóór 24.00 uur alleen mannetjes, daarna ook wijfjes. Bij elkaar legden die zeker 200 eieren. De meeste daarvan hebben we buiten op berk gezet. Een 60-tal kweekten we op, die tenslotte 48 poppen leverden. Tussen 26.V en 18.VI.1974 verschenen 40 vlinders, die we op een zestal na alle lieten vliegen.

Trichiura crataegi L. Montfort, 6.IX.1972 zes stuks.

Lymantria monacha L. Vlodrop, 28.VII.1972 drie stuks.

Gastropacha populifolia L. Sittard, 10.VII.1972 één exemplaar.

Phyllodesma tremulifolia Hb. Vlodrop, 3.V.1972 één exemplaar.

Tethea or Den. & Schiff. Herkenbosch 8.V.1972 één; Sittard, 9.VII.1972 één f. *albingensis*; Herkenbosch, 26.VI.1973 vijf f. *albingensis*.

Polypoloca ridens F. Vijlenerbos, 12.V.1972 drie stuks.

Achlya flavicornis L., f. *pseudoalbingensis* Franzius, Vijlenerbos één exemplaar.

Drepana curvatula Bkh. Herkenbosch, 26.VI.1973 één exemplaar.

Nola aerugula Hb. Vlodrop, 4.VII.1972 één, 9.VIII.1972 twee.

Parasemia plantaginis L. Vloog beide jaren op de bekende vliegplaats in diverse exemplaren.

Actinotia polyodon L. Vlodrop, 9.VIII.1972 één exemplaar.

Noctua interjecta Hb. Vlodrop, 4.VIII.1972 één exemplaar.

Cerastis leucographa Den. & Schiff. Echt, 12.IV.1972 één exemplaar.

Polia hepatica Cl. Herkenbosch, 26.VI.1973 vier stuks. Hiervan resulteerde een kweek, waarvan 12 rupsen verpopten. Tussen 28.V en 16.VII.1974 verschenen hiervan zes vlinders.

Mythimna turca L. Vlodrop, 28.VI.1972 zes, Herkenbosch, 20.VI.1973 twee, 9.VIII.1973 tientallen.

Mythimna sicula Tr. Geulle, 3.VI.1972 vier, Kerkrade, 7.VI.1972 één.

Atethmia centrargo Hw. Geulle, 20.IX.1972 één, 4.IX.1973 negen en 17.IX.1973 één.

Xanthia citrago L. Geulle, van 30.VIII — 21.IX.1972 zes stuks, van 3.IX — 31.X.1973 21 stuks, waarbij vier wijfjes.

Xanthia ocellaris Bkh. Geulle, 20.IX en 22.IX.1972 telkens twee stuks, 7.IX.1973 15 stuks.

Moma alpium Osb. Herkenbosch, 12.V.1972 één, 19.VI en 26.VI.1973 samen zes stuks.

Acrionicta alni L. Herkenbosch, 12.V.1972 één.

Thalpophila matura Hufn. Herkenbosch, in juli en augustus 1973 door diverse verzamelaars tientallen gevangen of waargenomen.

Cosmia affinis L. Geulle, 15.VIII.1972 acht stuks, 30.VIII.1972 vier.

Gortyna flavago Den. & Schiff. Vlodrop, 12 — 26.IX.1972 samen 21 stuks.

Nonagria nexa Hb. Vlodrop, 12.IX.1972 één exemplaar.

Arenostola phragmitidis Hb. Vlodrop, 28.VII.1972 twee.

Pseudoips fagana F. Herkenbosch, 26.VI.1973 één.

Macdunnoughia confusa Stephens. Vlodrop, 28.VII.1972 één.

Rhodometra sacraria L. Geulle, 15.VII.1973 één exemplaar.

Orthonama obstipata F. Geulle, 16.IX.1972 één.

Lobophora halterata Hufn. Kerkrade, 1.V.1972 vier stuks.

Chesias rufata F. Kerkrade, 1.V.1972 één.

Selenia lunaria Den. & Schiff. Geulle, 2.V.1972 een tiental, 4.VIII.1972 tientallen.

Biston hirtaria Cl. Echt, 26.IV.1972 één; Geulle, 22.V.1973 idem.

Apocheima hispidaria Den. & Schiff., f. *obscura* Kühne. Vijlenerbos, 29.III.1972, twee stuks.

SUMMARY

Enumeration of more or less interesting Macrolepidoptera, caught in the south and the centre of Dutch Limburg in 1972 and 1973.

Sittard, Mgr. Claessensstraat 43 (H. K. J. P.) en Molenbeekstraat 3 (M. D.).

MEDEDELINGEN VAN DE BIBLIOTHEEK

Het bestuur heeft besloten dat in het vervolg uitgeleende boeken en tijdschriften niet meer aangetekend behoeven te worden gestuurd. We hopen dat de vermindering in portokosten en rompslomp ook door de gebruikers op prijs zal worden gesteld, en dat de uitleen erdoor zal toenemen. Wanneer een geleend werk op de bibliotheek terug is ontvangen wordt de uitleenkaart teruggezonden aan de lener; U wordt aangeraden deze kaart nog een tijd te bewaren als bewijs van terugzending.

Mede in verband met het bovenstaande zullen werken ouder dan 75 jaar niet meer zonder overleg tevoren per post worden uitgeleend; werken ouder dan 100 jaar worden in het geheel niet meer uitgeleend.

Van 9 tot en met 29 mei zal de bibliothecaresse, mej. E. Enklaar, met vakantie zijn. De bibliotheek zal in die periode niet gesloten zijn. Wel wordt U dringend gevraagd om wanneer U met omvangrijke wensen naar de bibliotheek komt, tevoren een berichtje met wensen te sturen. Dit laatste is overigens iets wat ook buiten de vakantieperiode op hoge prijs wordt gesteld. — W. N. Ellis.